

Árni Olafsson, fyrrv. formaður í Oljuráðleggingarnevndini:

Mugu avvega eitt landsoljufelag við skatt og avgjöld

Hann er positivt yvrraskaður av, at eitt føroyskt oljufelag hevur megnað at fáa eina handilsliga avtalu við útlendsk feløg. Um vit skulu hava eitt landsoljufelag má avvegast við, hvat vit ætla á eitt nú skatta- og avgjaldsøkinum

JAN MÜLLER

-Tað stendur einum og hvørjum føroyingi frítt at gera eitt oljufelag, men vit hlíðu, tá vit gjørdur oljufrágreiðingina, at grund var til at ivast í, um man í bræði kundi fáa eitt oljufelag, sum var fíggarliga nóg sterkt til at kunna gera seg galdandi. Eg má tí víðganga, at tað er eitt positivt yvrraskilsi, at tað hevur eydnast at fáa eitt felag við einum so mikilvæl stórum partapeningi, stovnað so skjótt og sum longu hevur gjørt avtalu við útlendsk feløg.

Hetta sigur fyrrverandi formaðurin í Oljuráðleggingarnevndini og tann føroyingur, sum kanska hevur verið mest við í tilrættaleggjini av eini føroyskari oljuvinnu, Árni Olafsson. Hann var við til at gera tær báðar frágreiðingarnar til landsstýrið, sum síðani hava verið grundarlagið undir orðaskiftinum av øllum oljupolitikkinum.

Áhugaverd avtala

Árni Olafsson heldur avtaluna millum Atlants Kolvetni og oljufeløgin Amoco Hess, Norsk Hydro, Lasso og Dong vera áhugaverda. -Soleiðis sum hetta samstarv er lagt upp, so er tað ein skilgáttur máti at arbeiða uppá, nevniliga hetta at tað er á jøvnum fœti og á handilsligum grundarlagi, og har ein ikki leggur seg eftir at dyrgja eftir almennum fyrinum.

Hvat víðvíkur spurningur um eitt útlendskt samtak við føroyskari luttøku kann fáa fyrinum í eini komandi útbjóðing, vísir Árni Olafsson á, at tað í oljufrágreiðingini verður ávarað imóti, at slíkt samstarv kann hava nakra avgerandi ávirkan á møguleikarnar hjá einum samtaki at fáa tillitad loyvi. Fyri at fáa leitiloyvi skal ein fyrst og fremst hyggja eftir fœrleikanum hjá einum samtaki og hvussu tað sum heild riggar. Tað roknar hann eisini við verður mannagongdin.

Tey kenna spællreglarnar

Árni Olafsson ivast heldur ikki í, at teir, sum hava gjørt avtalu við føroyska felagið, vita hetta og kenna spællreglarnar.

Árni Olafsson sær tí einki lögð í, at eitt føroyskt oljufelag nýr tekur upp samstarv við útlendsk feløg. -Eins náttúrligt, sum tað er, at føroysk skip fiska á landgrunninum, er tað, at føroyingar eisini eru við í leiting og útvinning av olju. Hetta er ein ressurs heima hjá okkum sjálvum, og tað er greitt, at vit hava áhuga í at vera við til at troysta hana, hóast tey teknisku og búskaparligu víðurskiftini innan hesa vinnu eru so serstøkt og gera gáttina so høga fyrir at koma inn.

Spurningurin um hvussu Føroyar og allir føroyingar skulu fáa lut í møgulegum inntøkum frá olju hevur ikki verið so nógv umrøddur enn. Men roknað má við, at tá uppskot til kolvetnis-skattalóg og onnur uppskot, sum snúgva seg um, hvussu føroyska samfelagið skal fáa inntøkur frá eini oljuframleiðslu, fara at verða lögð fyrir tingið, fer eisini spurningurin um eitt alment oljufelag at verða víðgjörður. Skulu fyrst og fremst tey, sum eiga kapital at seta í privat føroyskt oljufelag, fáa lut í komandi oljuinntøkum - ella skal tað almenna eisini tryggja øllum øðrum teirra lut í oljuinntøkum - gjøgnum eitt nýtt landsoljufelag?

Árni Olafsson vísir á, at tað í oljufrágreiðingunum verður gjørt vart við, at tað má metast, at tað neyvan kann góttastakast politiskt bara at geva einum privatum føroyskum felag fyrimumir framum allar aðrar føroyingar. Hetta verður so nakað, sum politikararnir mugu gera av.

Ein avvegan

-Men um tað nú verður so, at tað bert verður privat føroyskt oljufelag, hvat kann man so frá almennari síðu gera fyrir at tryggja, at allir føroyingar fáa ágóðan av olju?

-Tað, sum allir føroyingar skulu hava, er væl fyrst og fremst lut í teimum skattum og avgjöldum, sum koma burtur úr eini oljuvinnu.

Hvat víðvíkur spurningur um eitt landsoljufelag, sum tryggja øllum Føroya fólki lut í øllum loyvm og harvið eisini lut í møgulegum oljuinntøkum sigur Árni Olafsson, at tað er aftur ein politisk avvegan

um, hvat er skilagott og ikki. Sjálvur hevur hann ikki hug, at siga, um tað er rætt ella skeið við almennari luttøku í leitingini, men vísir til oljufrágreiðingina, har tað verður sagt, at hetta letur seg gera, men leggur tó aftrat, at ein kann í mynda sær ein rationell oljupolitikk bæði við og utan eitt landsoljufelag.

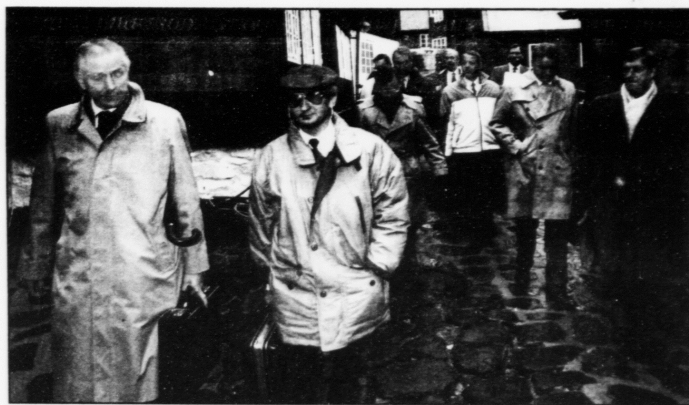
-Vit mugu gera okkum greitt, hvørji krøv vit vilja seta til umskjarnar, og at eitt loft er yvir teimum. Tvs. at jú meira tú krøvur á einum øki, jú minni kann man loyva sær at krevja á øðrum økjum. So hesi tingini hava samband við hvørt annað - í hvønn mun tú skal leggja størri dent á skattir og avdráttir ol. ella tú skal fáa inntøkurnar gjøgnum luttøkuna av einum almennum oljufelag - ella bæði tvey.

Árni Olafsson sigur víðari, at man hevur ta fatan, at summi oljufeløg eru rættiliga nógv imóti at verða tvingað til at samarbeiða við ein almennan partnara og vísir annars til oljufrágreiðingina, har tað verður gjørt vart við dimensiónirnar í øllum hesum, tvs. hvussu nógvir pengar skulu til. Hann heldur eisini, at gongdin seinastu mánaðirnar hevur víst, at krøvini til stóð á oljufeløgum tykja at vera rættiliga stór.

Um størri vandi er við at samarbeiða við minni ella meðalstór oljufeløg heldur enn at velja samstarv við teir heilt stóru sigur Árni Olafsson, at soleiðis sum gongdin hevur verið í oljuvinnu, so kann eingin kenna seg tryggan, heldur ikki tey stóru feløgin og vísir hann her til áverðina at leggja Amoco saman við BP og ætlanina at leggja Mobil saman við øðrum stórum oljufelag.

Arne Poulsen tók við

Árni Olafsson, sum í fleiri ár var formaður í Oljuráðleggingarnevndini, tekur sær í dag burturav marknasamráðingunum við bretar. Tað var undanfarni lögmaður, Edmund Joensen, sum gjørdi av at seta Arne Poulsen, vinnumálaráðgjafi sum formann í Oljuráðleggingarnevndini. Sjálvur segði lögmaður alment, at hetta var fyrri at geva Árna Olafsson betri

Árni Olafsson, fyrrv. formaður í Oljuráðleggingarnevndini heldur tað vera skilagott, at Atlants Kolvetni hevur fingið avtalu, har tað kann taka lut í leiting á jøvnum fœti við útlendsk feløg og á kommersiellum grundarlag. Men tað eigur so ikki at geva hesum feløgum nakran fyrimum, tá loyvi skulu gevast. Á myndini er hann á veg á fund í Tinganesi í sambandi við markað millum Føroyar og Bretland

stundir at arbeiða við markinum. Í dag er Arne Poulsen eisini formaður í eini nevnd,

sum táverandi lögmaður setti og sum hevur til uppgávu at koma við einum

tilmæli um eitt alment føroyskt oljufelag. Hetta verður klárt í vár.

Broytingar í oljubólkunum við Føroyar

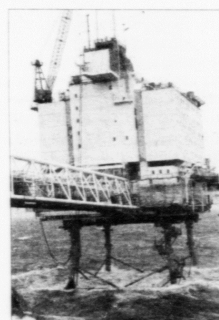
Nú Amoco hevur lagt saman við BP, og Total hevur keypt stóran part av Fina, er óvist, hvar danska oljufelagið Mærsk Olie og Gas endar, tá latið verður upp fyrri útbjóðing við Føroyar

JAN MÜLLER

Lági oljuprísurin hevur fingið avleiðingar fyrri av feløgnum, sum í hesi seinastu árin eisini hava verið við í kanningunum á føroyska landgrunninum. Tey eru umleið 25 tali, feløgin, sum higartil hava víst áhuga fyrri at vera við í eini komandi útbjóðing. Fyri at spjæða vágan og fáa sum mest burtur úr teimum stóru fløgnum, sum skulu gerast í einum nýggjum og økendum øki sum Føroyar, hava flestu av feløgnum skipað seg í bólkar ella samtek við trimum til fyra feløgum í hvørjum.

Lági oljuprísurin og vánaligu útlitini til, at hann fer at hækka munandi í bræði, eru orsøkin til, at fleiri túsend starvsfólk verða uppsøgd, at leiting og framleiðsla ymsa staðni í heiminum verða steðgað og lóð á hýllina fyrri fyrst og lóðsins til at feløgin verða lögð saman. Hetta fer eisini at ávirka teir bólkar, sum longu hava skipað seg á føroyska landgrunninum.

Vit hava sæð, at risastóra amerikanska oljufelagið Amoco hevur lagt saman við BP, og vit hava hoyrt sogur ganga um fleiri aðrar samanleggingar (mergers), eitt nú millum Esso og Mobil, Total og Fina og Lasso

og Enterprise. Hetta eru alt feløg, sum eru við á føroyaøkinum.

At Amoco og BP eru vorðin eitt felag ger fyrri tað fyrsta, at bólkurin við BP og Shell verður munandi styrktur. Men harvið verður bólkurin, sum Amoco hevur staðið á odda fyrri, afturfyr munandi skerdu. Í hesum samtakinum hava umframt Amoco eisini verið Mærsk Olie og Gas, Fina og Vebo Oil (fyrir Deminex). Belgiska Fina, sum franska Total hevur keypt stóran part av, er tí eisini farið úr samtakinum, og eru so bert Mærsk Olie og Gas og Vebo Oil eftir. Vebo er operatorur.

Vit hava spurt stjóran í Mærsk Olie og Gas, Bo Wilfang, hvørjar avleiðingar allar hesar broytingar fáa

fyrri Mærsk Olie og Gas. Hann sigur, at teir fara fyrri bils at halda fram sum er og biða eftir, hvat hendur í Føroyum eitt nú í sambandi við bæði mark og útbjóðing.

Hann leggur aftrat, at tey bæði feløgin, sum eru eftir í samtakinum, fara nú at fylgja við í tí, sum hendur. Bo Wilfang heldur, at tað fara helst at verða enn fleiri broytingar í øðrum samtekum eisini, og tí fara teir hjá Mærsk at brúka komandi tíðina at eygleiða støðuna.

-Men er ikki møguleiki fyrri, at Mærsk Olie og Gas verður lagt saman við øðrum oljufelag?

-No, no er avgjórda svarid frá stjóranum í danska oljufelagnum, sum framvegis heldur Føroyar verða eitt áhugavert leitingarøki.

Í AMG-bólkunum við Statoil, Mobil og Enterprise kunnu eisini koma at henda broytingar, nú tað verður tosað um, at Mobil skal leggja saman við Esso og Enterprise við Lasso.

Samanumtikið má sigast, at tað uttan iva vilja fara fram fleiri broytingar í bólkunum, sum eru virknar á Føroyaøkinum, soleiðis at tá vit nærkast eini útbjóðing, so verða tað nakað ódýrt bókla, sum fara at bjóða enn teir vit kenna í dag.